

Årsmelding 2017

Ungdomsrådet, Nordlandssykehuset HF

NORLANDSSYKEHUSET
NORLÅNDA SKIPPIJVIESO

Innhold

1. Ungdomsrådets sammensetning i 2017	3
2. Mandat	4
3. Rekruttering.....	7
4. Ungdomsrådets arbeid	8
5. Videre arbeid	13
6. Økonomi	14
7. Egenvurdering	15
8. Omtale.....	16
9. Ti råd.....	18

*Jeg er stolt av det ungdomsrådet har fått til på kort tid.
De representerer noe nytt og de har kunnskap som vi
trenger. Det er ungdommene som er framtiden.
Jeg ser fram til fortsettelsen.*

Paul Martin Strand, direktør (2017)

Forord

Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) forutsetter at alle helseforetak har egne ungdomsråd og Nordlandssykehuset HF fikk sitt første Ungdomsråd i 2017, oppnevnt i styremøte 15.05.17 (Sak 041/2017).

Nordlandssykehuset har fått et ungdomsråd med god representasjon med hensyn til erfaring, alder og geografisk tilhørighet. De er en gjeng engasjerte ungdommer som ønsker å bidra til at sykehuset utvikler sine tjenester slik at de blir bedre tilpasset ungdom sine behov. De er opptatt av at ungdom er en egen pasientgruppe og at ungdomstiden er kort. De understreker at en måned i livet til en ungdom er mye lengre enn en måned i et voksenliv – og det må helsepersonell være oppmerksomme på og legge til rette for.

I denne første årsmeldingen beskrives Ungdomsrådets sammensetning, mandat og rekrutteringsprosess. Viktige saker som Ungdomsrådet har arbeidet med i 2017, og saker som de ønsker å jobbe videre med, omtales. Artikkel på Pulsen fra 21.12.17 «Et halvt år med ungdomsrådet», er vedlagt.

Årsmeldingen er med unntak av siste avsnitt, ført i pennen av Ungdomsrådets koordinator, Kari Bøckmann.

«Styret er svært tilfreds med etableringen av Ungdomsråd i Nordlandssykehuset og det gode og viktige arbeidet som utføres i rådet.»

Fra styrevedtak (Sak 102/2017)

2. Mandat - Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset HF

Ungdomsrådets mandat ble vedtatt i styremøte 25.04.17 (Sak 034/2017).

Grunnlag og formål

Ungdomsrådets oppgaver bygger på prinsippet om at det er pasientens behov som skal være førende for struktur og innhold i tjenestene, at systematisk innhenting av brukerkunnskap skal brukes i forbedringsarbeid, at ungdom som pasientgruppe har særskilte behov og at ungdom har rett til å bli hørt.

Ungdomsrådet skal være et rådgivende organ og en høringsinstans for sykehuset i arbeidet med å utvikle og opprettholde gode helsetjenester for ungdom. Ungdomsrådet representerer brukergruppen ungdom på Nordlandssykehuset.

Ungdomsrådet skal:

- fremme brukerperspektivet som ungdom i Nordlandssykehuset, med spesielt fokus på ungdom med langvarige helseutfordringer og de utfordringene denne gruppen har.
- gi konkrete råd om forbedring av tjenester til ungdom på Nordlandssykehuset.
- dele sin erfaringskunnskap som brukere til nytte for annen ungdom.
- fremme generelle problemstillinger for ungdom i sykehus, på nasjonalt nivå, i samråd med andre ungdomsråd.

Sammensetning og oppnevning

- Ungdomsrådet skal bestå av 9-11 ungdommer i alderen 12-25 år. Det er et mål å sikre en bred representasjon (kjønn, alder, diagnosegrupper, geografi, etnisk bakgrunn mv.). Ungdomsrådet bør ha minst to representanter fra hhv. somatikk, habilitering, rus og psykiatri. Det er et ønske at minst en representant har samisk bakgrunn.
- Ungdommene bør ha personlige erfaringer fra møte med Nordlandssykehuset og være villige til å dele sin erfaringer.
- Medlemmene kan med fordel ha erfaring fra ulikt organisasjonsarbeid, men det er ikke et krav om organisasjonstilknytning.
- Rådsmedlemmer sitter i to år, med mulighet for re-oppnevning i to år. Det er ønskelig at ikke hele rådet skiftes ut samtidig. Rådet oppnevnes av styret i Nordlandssykehuset.
- Det inngås en skriftlig avtale med rådsmedlemmene. Rådsmedlemmer under 16 år må ha samtykke fra foresatt til å sitte i rådet.

Organisering og administrasjon

Ungdomsrådet er et foretaksovergripende organ og skal arbeide for ungdoms brukermedvirkning i alle Nordlandssykehusets klinikker. Ungdomsrådets arbeid og prioriteringer skal eies av rådet selv, og koordinatorene skal understøtte dette.

Koordinator for Ungdomsrådet har følgende oppgaver:

1. Bistå Ungdomsrådets leder/nestleder, blant annet gjennom faste samarbeidsmøter
2. Være kontaktperson for interne og eksterne henvendelser
3. Utarbeide årsplan, innkalling til møter, sakliste og forberedelse av saker, skrive referat
4. Ha ansvar for rekruttering av nye rådsmedlemmer
5. Planlegge program og avvikling av helgesamlinger. Delta som ansvarlig leder
6. Sørge for egnet metodikk tilpasset aldersgruppen
7. Rapportere Ungdomsrådets virksomhet
8. Bistå Ungdomsrådet ved ulike representasjons- og kommunikasjonsoppgaver

Koordinator sitter i direktørens stab. I tillegg oppnevnes fem kontaktpersoner i klinikkene. Kontaktpersonene bistår med rekruttering til ungdomsrådet og to av dem deltar på helgesamlingene.

- Psykisk helse og rus (1 i BUPA og 1 i psykisk helsevern for voksne)
- Kvinne/barn klinikken
- Hode- og bevegelsesklinikken
- Medisinsk klinikk

Sakslistene og referat/protokoll sendes rutinemessig mellom Brukerutvalget og ungdomsrådet. Leder av ungdomsrådet har fast plass i Brukerutvalget.

Deltakelse og godtgjøring

- Ungdomsrådet har fem kveldsmøter og 1-2 helgesamlinger pr. år.
- Rådsmedlemmer kan inviteres til frivillig deltakelse på andre interne og eksterne oppdrag.
- Leder og nestleder møter på formøter med koordinator (arbeidsutvalg).
- Godtgjøring for møter og reisekostnader følger egne retningslinjer.
- Ved eksterne oppdrag skal oppdragsgiver dekke reise og eventuell godtgjøring.

Bakgrunnsdokumenter

- Nasjonal helse - og sykehusplan (2016–2019)
- Regjeringens strategi for ungdomshelse (2016-2021)
- Stortingsmelding nr. 34 (1996-97). Om brukermedvirkning
- Lov om helseforetak § 35. Brukermedvirkning i helseforetak
- Barnekonvensjonens artikkel 12
- Helse Nord sitt oppdragsdokument 2017
- Ungdomsråd i helseforetak. Hvorfor og hvordan? Ahus og paraplyorganisasjonen Unge funksjonshemmede
- Barneombudets fagrapport 2013 – Helse på barns premisser

3. Rekruttering

«Nordlandssykehuset ønsker å gi et best mulige tilbud til ungdom. For å få til dette trenger vi din hjelp!

Hva må vi være oppmerksomme på for at ungdom skal oppleve seg inkludert og ivaretatt på sykehuset? Hva fungerer og hva burde vi bli bedre på? Hvordan kan helsepersonell snakke med ungdom på en bra måte?

For å få hjelp til finne ut av dette oppretter vi nå et ungdomsråd. Rådet vil ha to hovedoppgaver:

- *Ta opp saker dere mener er viktige for ungdom som kommer i kontakt med Nordlandssykehuset.*
- *Være høringsinstans for ledelsen på sykehuset i saker som angår ungdom.*

Vil du være med?»

Sitatet over er fra mail sendt til bruker- og pårørendeorganisasjoner, kommunale ungdomsråd og avdelinger i Nordlandssykehuset, i følgende rekkefølge:

1. Alle bruker- og pårørendeorganisasjoner i Nordland
2. Alle nasjonale bruker- og pårørendeorganisasjoner i paraplyorganisasjonen «unge funksjonshemmede»
3. Invitasjon på Nordlandssykehusets Facebookside
4. Telefon til SANKS
5. Mail til alle enhetsledere i Lofoten og Vesterålen for å rekruttere direkte via behandlere
6. Mail til alle kommunale ungdomsråd i Lofoten og Vesterålen med kopi til fylkeskommunalt ungdomsråd (ung.no sin liste)

I alt 28 ungdommer tok kontakt og koordinator snakket med nominerte kandidater (møter på Nordlandssykehuset, Bodø videregående skole, Stormen bibliotek, hjemmebesøk og telefon). Deres bakgrunn, erfaringer fra møte med Nordlandssykehuset, erfaring fra organisasjonsarbeid, hvordan de stiller seg i forhold til åpenhet samt ønske om rolle i ungdomsrådet var tema i samtalen.

Flere av kandidatene hadde langvarige og omfattende helseplager innenfor områdene psykiatri, søvnforstyrrelser, hjertesykdom, epilepsi og revmatiske lidelser. Mange var aktive i pasient- og brukerorganisasjoner og i ungdomspolitikken.

Problemstillinger ved oppnevning:

- Vi mangler samisk representasjon
- Kun én representant fra Vesterålen
- Overvekt av jenter

I alt ni medlemmer ble oppnevnt i styremøtet 15.05.17. Emma Lovise Larsen og Matilde Mørk Pedersen ble oppnevnt som henholdsvis leder og nestleder. Direktøren ble gitt i mandat å oppnevne rådets siste to medlemmer. To gutter ble rekruttert sommeren 2017, hvorav en var fra Vesterålen.

Ungdomsrådet manglet samisk representant samt representant med erfaring fra rusbehandling.

4. Ungdomsrådets arbeid i 2017

Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset hadde sitt første møte 19.06.17. Det har vært avholdt i alt tre møter på ettermiddagstid og en helgesamling. I tillegg har det vært avholdt et møte der «10 råd fra Ungdomsrådet til helsepersonell» ble sluttført. Ungdomsrådet behandlet i alt 27 saker i 2017.

Noe av det Ungdomsrådet har jobbet med:

1. Strategisk utviklingsplan

Ungdomsrådet har gitt uttrykk for å være svært tilfreds med måten de har blitt involvert i arbeidet med Nordlandssykehusets strategiske utviklingsplan. Administrerende direktør informerte om arbeidet allerede i rådets første møte. Medisinsk direktør deltok på helgesamlingen og videreførte diskusjonen. Tema har vært oppe i alle møter og Marie Dahlskjær i Ungdomsrådet ble valgt til å sitte i arbeidsgruppen som jobbet med satsningsområdet «kronikeromsorg». Ungdomsrådet har vært særlig opptatt av at vi må huske å vektlegge en «menneskelig medisin», god dialog og opplæring, det at helsepersonell ser helheten – ikke bare sykdommen – samt at familien må inkluderes når ungdom har lidelser som vedvarer over tid.

2. «Ti råd fra Ungdomsrådet til helsepersonell»

Ungdomsrådet skal lage plakater og film. (se s. 19)

3. «Hvordan ønsker vi at framtidens helsevesen skal se ut?»

Foredrag på regional pasientsikkerhetskonferanse, sammen med ungdomsrådet på UNN.

Ønskeliste for hvordan UR skal arbeide sammen:

1. Vi skal ta vare på hverandre, vise respekt og ta hensyn til de rundt oss
2. Personlige tema skal få være personlig. Vi har "taushetsplikt" om ikke annet er sagt
3. Vær en god lytter
4. Man trenger ikke å snakke hvis man ikke ønsker det
5. Spør i stedet for å lure eller anta
6. Det er alltid lov å si nei
7. Rekk opp handa og vent på tur
8. Obligatorisk hilse-plikt
9. Si takk

Vi kommer ikke alltid til å være enige, men vi skal respektere mangfoldet av meninger, erfaringer, ideer og ønsker vi har innad i ungdomsrådet.

Undervisning/forelesninger

Representanter fra Ungdomsrådet har undervist om brukermedvirkning, kommunikasjon med ungdom samt om Ungdomsrådets arbeid for:

- 6. års medisinstudenter - Pasientsikkerhetsopplæringen
- LIS1- opplæringsuken
- VOP/BUP Lofoten - fagdag
- Barnemedisin - fagdager
- Brukerorganisasjoner
- Vertene på Pasient- og pårørendetorget
- Styret i Nordlandssykehuset

Annen representasjon

Representanter har deltatt på ungdommens fylkesting og konferansen sammen@mestring. På nasjonal pasientsikkerhetskonferanse i november ble film med to av ungdommene vist på en parallellsesjon der tema var kommunikasjon.

Film med Lars Herman på nasjonal pasientsikkerhetskonferanse

Media

Ungdomsrådets arbeid har vært omtalt i media (Lofotposten, Bladet Vesterålen, Avisa Nordland) og to ganger i doktorinord samt tre artikler på Pulsen. Rådet har også vært omtalt på Valnesfjord helsesportsenter sine nettsider samt på nettsidene til Ung mestring og medvirkning.

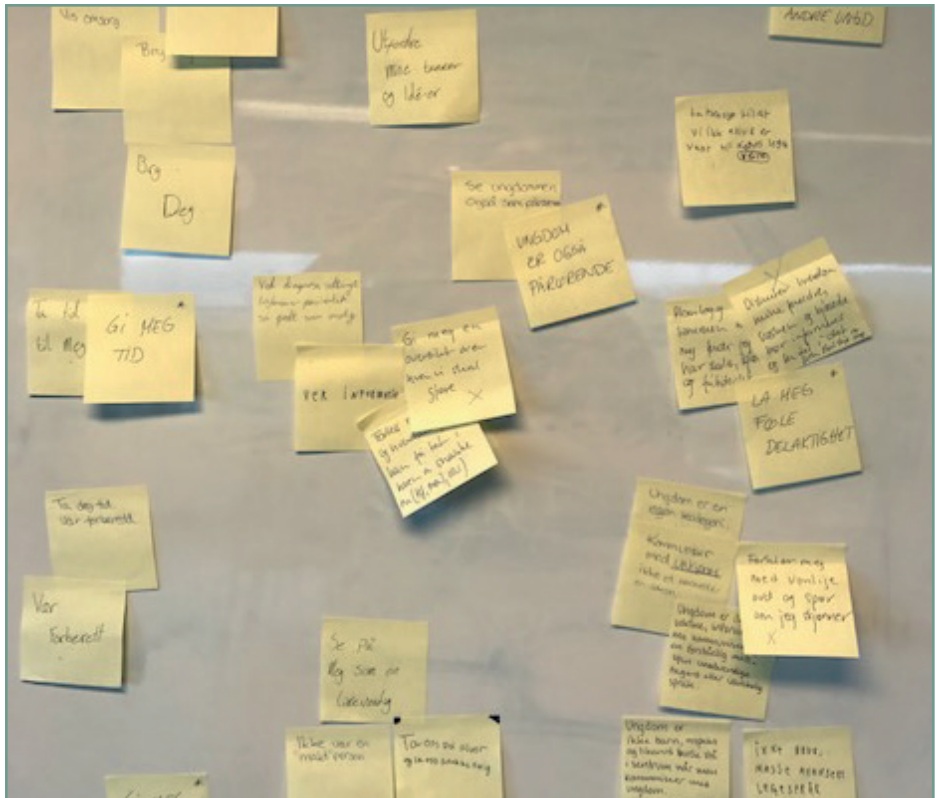
Annet

Ungdomsrådet har møtt: skolen på NLSH, CL-teamet, Valnesfjord helsesportsenter og styret. De har også fått informasjon om BUPA og Hode- og bevegelsesklinikken.

Ungdomsrådet er presentert i styret, utvidet ledergruppe og AMU.

Helgesamling i Saltstraumen 15-17/9-17

Ofte brukt metode: Arbeid med gule lapper.

Kontakt med andre ungdomsråd

Koordinator har opprettet kontakt med koordinatorene for andre ungdomsråd, både regionalt og nasjonalt. Det er også opprettet kontakt med nasjonalt kompetansesenter for læring- og mestring (MKLMH). Ungdomsråd driftes ulikt rundt om i Norge, både med tanke på hvilke saker de blir involvert i, hvor i organisasjonen de er plassert, avlønning samt rekruttering.

Ungdomsrådets medlemmer har opprettet en Facebookgruppe og har kontakt på snapchat.

5. Videre arbeid

Saker Ungdomsrådet planlegger å jobbe mer med i 2018:

- Overgang mellom barne- og voksenmedisin.
- Informasjon til og opplæring av ungdom og deres familier. Opplæringstilbudet oppfattes i dag som mangelfullt, blant annet har vi LMS-tilbud til foreldre, men ikke barn og unge selv ved ADHD.
- Er lokalene i Nordlandssykehuset tilpasset ungdom (internettilgang, utforming, ladestasjoner, mulighet for å ta mot besøk)?
- Helsepersonell må se helheten
 - Snakke om og bistå med de utfordringene som ungdom som er syke møter: skole, arbeid, økonomi, seksualitet, rus/alkohol, kjæresten osv.
 - Somatisk sykdom ved psykiske lidelser og psykiske vansker ved somatisk sykdom/funksjonsnedsettelse.
- Tilgjengelig, forutsigbar og fleksibel behandling.
 - Kontaktlege/koordinator når en har tjenester fra mange avdelinger.
 - Det må være mulig å få operasjoner/behandling på dager som passer ungdom, mtp. fravær fra skolen.
- Sykehuset må ha et større fokus på hele familien, også søsken.

Ungdomsrådet vil også jobbe med informasjon til ungdom som skal ligge på www.nordlandssykehuset.no. Både informasjon om ungdomsrådet, men også tekst rettet direkte mot ungdom som er pasienter på Nordlandssykehuset.

6. Økonomi

Ungdomsrådets kostnadssted: 1017

Utgifter i perioden 19.06.17- 31.12.17

Lønnskostnader	kr 43 287,-
Tjenestereiser og kurs	kr 128 541,-
Andre driftskostnader	kr 12 560,-
Sum	kr 185 388,-

Budsjett for 2018: kr 300 000,-.

Møte og 18-årsdag-feiring for Sarah og Matilde.

7. Egevaluering

Ungdomsrådet vil takke for et meget lærerikt og meningsfullt halvår. Det har vært kjempegøy, hyggelig og slitsomt og vi har lært masse på kort tid. Vi føler at sykehuset har tatt oss seriøst. Ting vi har sagt har blitt hørt og gjort noe med.

Vi har fått møte styret, direktørene og en rekke fagfolk. Vi er glade for at dere har lyst til å høre om og bruke våre erfaringer.

Vi i Ungdomsrådet vil rette en stor takk til Kari Bøckmann for hennes fantastiske innsats med oss. Hun er ikke bare en koordinator, men hun passer på oss. Hun er også et menneske og har derfor lært oss å kjenne. Hun hjelper oss til å gjøre det beste arbeidet vi kan gjøre. Ungdomsrådet vil ikke være det samme uten henne. Takk kjære Hønemor, vi ser fram til neste år med deg.

Til slutt vil vi si at det har vært fint å kunne få bruke våre erfaringer med sykdom på noe som gir mening.

Vi er stolte av oss selv og hverandre og er glade for å være her. Vi ser fram til fortsettelsen!

På vegne av UR 2017

Bodø 14. mars 2018

Emma Lovise Larsen

Matilde Mørk Pedersen

8. Omtale

Gjengivelse av artikkel fra Pulsen 21. desember 2017

Et halvt år med ungdomsråd

Fra venstre: Sofie Jonette Berg, Danielle Johanna Hnsen, Marie Dahlskjær, Lars Herman Nordland, Emma Lovise Larsen, Mathias Klæboe, Viktoria Linea Høybakk, Sarah Gjerstad, Jens Jensen, Einar Steinholt og Matilde Mørk Pedersen.

- Det er veldig positivt å oppleve at det vi sier blir tatt seriøst, sier leder av ungdomsrådet Emma Lovise Larsen og nestleder Matilde Mørk Pedersen. Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset har nå vært i drift i et halvt år.

Av: Børre Arntzen, webredaktør

Nordlandssykehuset har fått rekruttert en fantastisk flott gjeng med ungdommer med bred erfaring fra det å være pasienter på Nordlandssykehuset.

- Jeg er stolt av det ungdomsrådet har fått til på kort tid, sier adm direktør i Nordlandssykehuset Paul Martin Strand.

- De representerer noe nytt og de har kunnskap som vi trenger. De hadde et ett times innlegg for styret i Nordlandssykehuset der de presenterte hva de har jobbet med og kom med klare synspunkt om hva de syns vi som sykehus bør fokusere på fremover. Styret ga uttrykk for at de var imponert over ungdomsrådets arbeid. Det er ungdommene som er framtiden. Jeg ser fram til fortsettelsen, sier Strand.

Lærerikt og givende

Nestleder Matilde Mørk Pedersen (bildet) forteller at de har blitt veldig godt tatt imot på sykehuset.

- Av alle. Vi har møtt styret, direktørene, skolen, mange behandlere og brukerorganisasjoner. Dere lytter når vi forteller og det gjør at vi føler at vi har noe å komme med. Det gir meg rett og slett mye å få gjøre noe jeg synes er så viktig som dette, sier Mørk Pedersen og fortsetter:

- Man skulle selvfølgelig ønsket at man hadde sluppet å bli syk, men når det først er sånn, så er det meningsfullt å få bruke erfaringene sine i ungdomsrådet. Vi i ungdomsrådet har både positive og negative erfaringer med sykehuset. Det at vi får mulighet til å påvirke hvordan ungdom som pasientgruppe blir møtt på sykehuset, er kjempefint, sier Mørk Pedersen.

Egne erfaringer

Ungdomsrådet har siden oppstart jobbet med strategisk utviklingsplan, og utviklet en liste med ti råd fra til helsepersonell. De har tatt utgangspunkt i egne erfaringer og formulert hva de mener ungdom på sykehuset trenger for å oppleve helsehjelpen som nyttig og medvirkningen som god. Ungdomsrådet har møtt skolen og CL-teamet samt fått orientering om hode- og bevegelsesklinikken og BUPA. I februar skal de holde foredrag på regional pasientsikkerhetskonferanse, sammen med ungdomsrådet på UNN med tema «Hvordan ønsker vi at framtidens helsevesen skal se ut?».

Ungdomsrådet ønsker å jobbe videre med overgangen mellom barne- og voksenmedisin og har sagt klart ifra at de syns aldersgrensen på barneavdelingen er altfor lav. De ønsker også å se på hvilke lærings- og mestringstilbud som finnes for ungdom i Nordlandssykehuset og er opptatt av at helsepersonell må se og inkludere hele familien når en ungdom er syk, også søsken.

9. Ti råd fra ungdomsrådet

Ungdommene har siden august også spilt inn film og bidratt med undervisning en rekke steder i sykehuset. Ungdommene har imponert med sin evne til å formidle hva de som ungdom trenger i møte med helsepersonell, sier koordinator Kari Bøckmann. De ti rådene de har utarbeidet vil etter hvert trykkes opp og distribueres. Ungdommene planlegger også å spille inn en film om dette.

Ti råd fra ungdomsrådet til Helsepersonell:

1. Bry deg, lytt og vis omsorg
2. Husk navnet mitt
3. Gi meg tid og la meg snakke ferdig
4. Forklar med vanlige ord og spør om jeg skjønner. Kutt ut legespråket!
5. Les journalen før jeg kommer sånn at jeg ikke trenger å fortelle alt på nytt
6. Vær ærlig, konkret og gi meg eksempler. Det gjør det lettere å forstå og mestre
7. Spør meg, ikke mamma eller pappa
8. Jeg er mer enn bare sykdommen min – husk at jeg har skole, kjæreste og fritidsaktiviteter
9. Inkluder mine nærmeste, og spør meg hvordan jeg vil at de skal ta del i det som skjer med meg
10. Ta vare på deg selv. Det er bra for oss når vi merker at du har det bra

Nordlandssykehuset må ikke være bare en fabrikk som skal produsere friske mennesker.

Ungdomsrådet 2017

Nordlandssykehuset HF
Salten • Lofoten • Vestrålen

postmottak@nlsh.no
www.nordlandssykehuset.no

